

UPRAVLJANJE PROJEKTOM

EVALUACIJA INVESTICIONI
H
PROJEKATA

Evalulacija investicionih projekata

Šta je investicija?

Šta je evaluacija projekta?

Osnovno pitanje: Da li je anticipirani priliv gotovine dovoljan da pokrije anticipirani odliv gotovine?

Tri koraka u procesu finansijske evaluacije projekta:

- projekcija gotovinskog toka,

- izračunavanje vrijednosti investicionog kriterijuma,

- analiza dobijene vrednosti investicionog kriterijuma.

Principi procjene vrijednosti investicije

- Potrebno je razlikovati:
  - Inicijalnu investiciju,
  - Trošak kapitala
  - Procjenjene godišnje novčane tokove od investicije,

Karakteristike troška kapitala

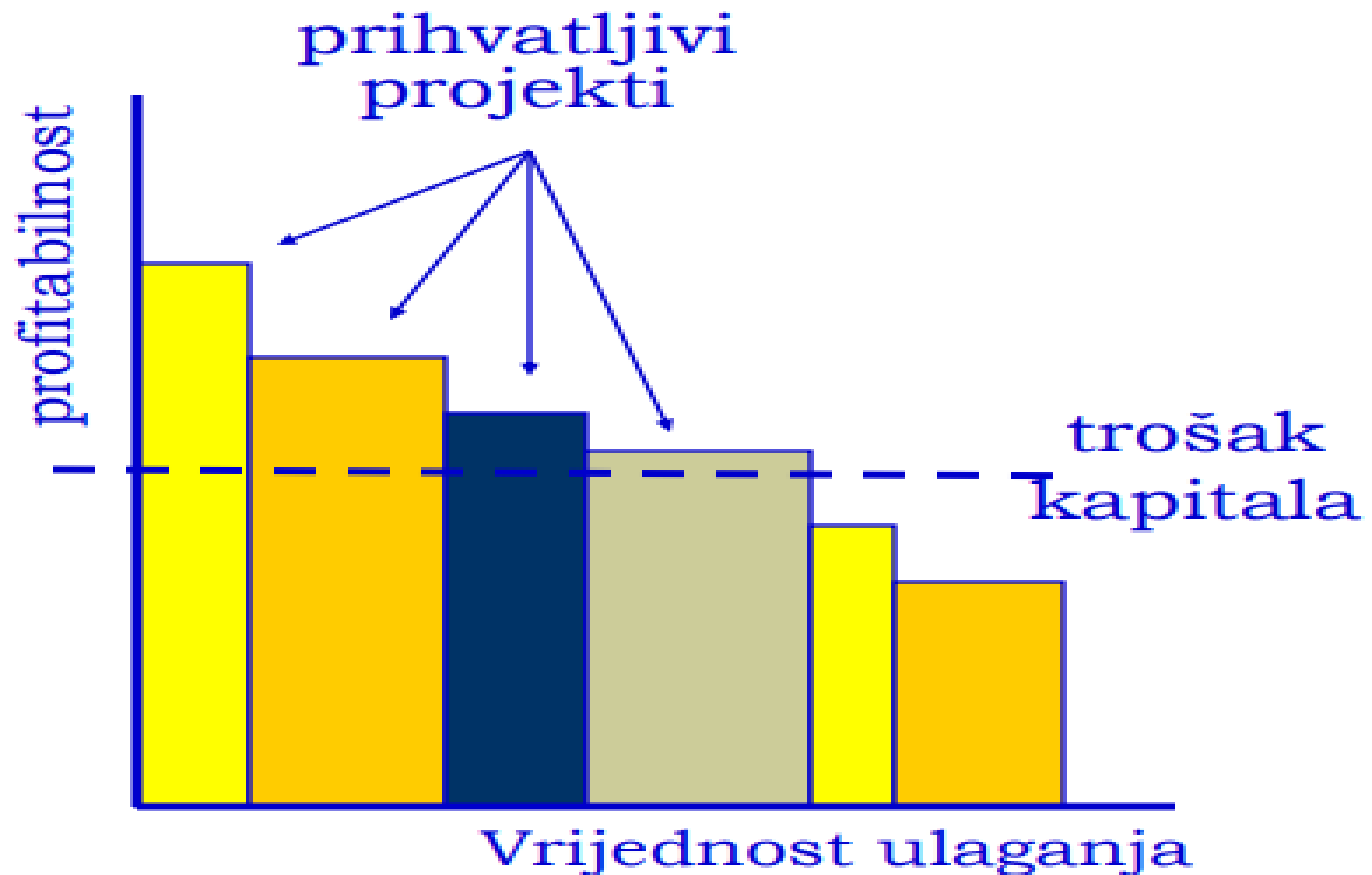
- Ponderirani prosječni trošak kapitala
- Ukupni trošak kapitala poduzeća
- Stopa profitabilnosti potrebna za zadovoljavanje interesa svih investitora
- Temeljni standard profitabilnosti poduzeća
- Granica investicijskog horizonta poduzeća

Definisanje troška kapitala

- Pristup investitora - minimalna očekivana profitabilnost investicije
- Pristup budžetiranja kapitala - diskontna stopa koja bi se trebala koristiti u procesu budžetiranja kapitala
- Pristup maksimalizacije vrijednosti dionica - profitabilnost neophodna da se zadrži postojeća vrijednost dionica

Donošenje odluke na osnovu troška kapitala

Metode procjene investicionih projekata

- Metoda neto sadašnje vrijednosti investicije
- Metoda interne stope rentabilnosti
- Metod perioda povrata
- Metod računovodstvene stope povrata
- Za procijenu isplativosti investicije i za donošenje odluke o investiranju potrebno je kombinovati metode.

Metoda neto sadašnje vrijednosti

- Metoda neto sadašnje vrijednosti služi za odluku o prihvatanju ili odbacivanju ulaganja u određenu investiciju.
- Osnovu metode neto sadašnje vrijednosti čini procjena vremenske vrijednosti novca.

Karakteristike NPV

- Uzima u obzir cjelokupni vijek efektuiranja
- Uzima u obzir vremensku vrijednost novca kroz trošak kapitala
- Usklađena sa maksimizacijom vrijednosti preduzeća ili maksimizacijom investicionog projekta
- Osjetljivost na izbor diskontne stope

Vremenska vrijednost novca

- Postavlja se pitanje kolika je vrijednost investicije od 1KM nakon godinu dana za privredno društvo? Da bi odgovorili na ovo pitanje ispitajmo prvo buduću vrijednost (ili terminalnu vrijednost) označenu sa BV u našem slučaju to je 1KM tj. principal (glavnica) koja se uvećava za interes, recimo od $k\%$ na kraju godine (godišnji nivo).

Neto sadašnja vrijednost

$$NSV = \frac{S_1}{1+k} + \frac{S_2}{(1+k)^2} + \frac{S_3}{(1+k)^3} + \dots + \frac{S_n}{(1+k)^n} - I_0$$

ili

$$NSV = \sum_{i=1}^n \frac{S_t}{(1+k)^t} - I_0$$

gde je: S_t – neto gotovinski prilivi na kraju t -te godine

I_0 – početna – inicijalna investicija

k – diskontna stopa, tj. potrebna minimalna stopa prinosa novog projekta-investicije

n – vreme trajanja projekta u godinama

Primjer NPV

- Imamo dva projekta trajanja po pet godina. Prvi projekt zahtijeva veliku početnu investiciju i kasniji kontinuirani relativno niski trošak. Povrat troškova započinje u drugoj godini i stalno se povećava. Drugi projekt zahtijeva jednoliki trošak tijekom čitavog životnog ciklusa. Počinje vraćati utrošeno već u prvoj godini ali nakon treće godine prihod dođe u zasićenje.

Podaci o projektima

Projekt 1	1	2	3	4	5	Ukupno
Trošak	-5,000	-1,000	-1,000	-1,000	-1,000	-9,000
Korist	0	2,000	3,000	4,000	5,000	14,000
Korist-trošak	-5,000	1,000	2,000	3,000	4,000	5,000

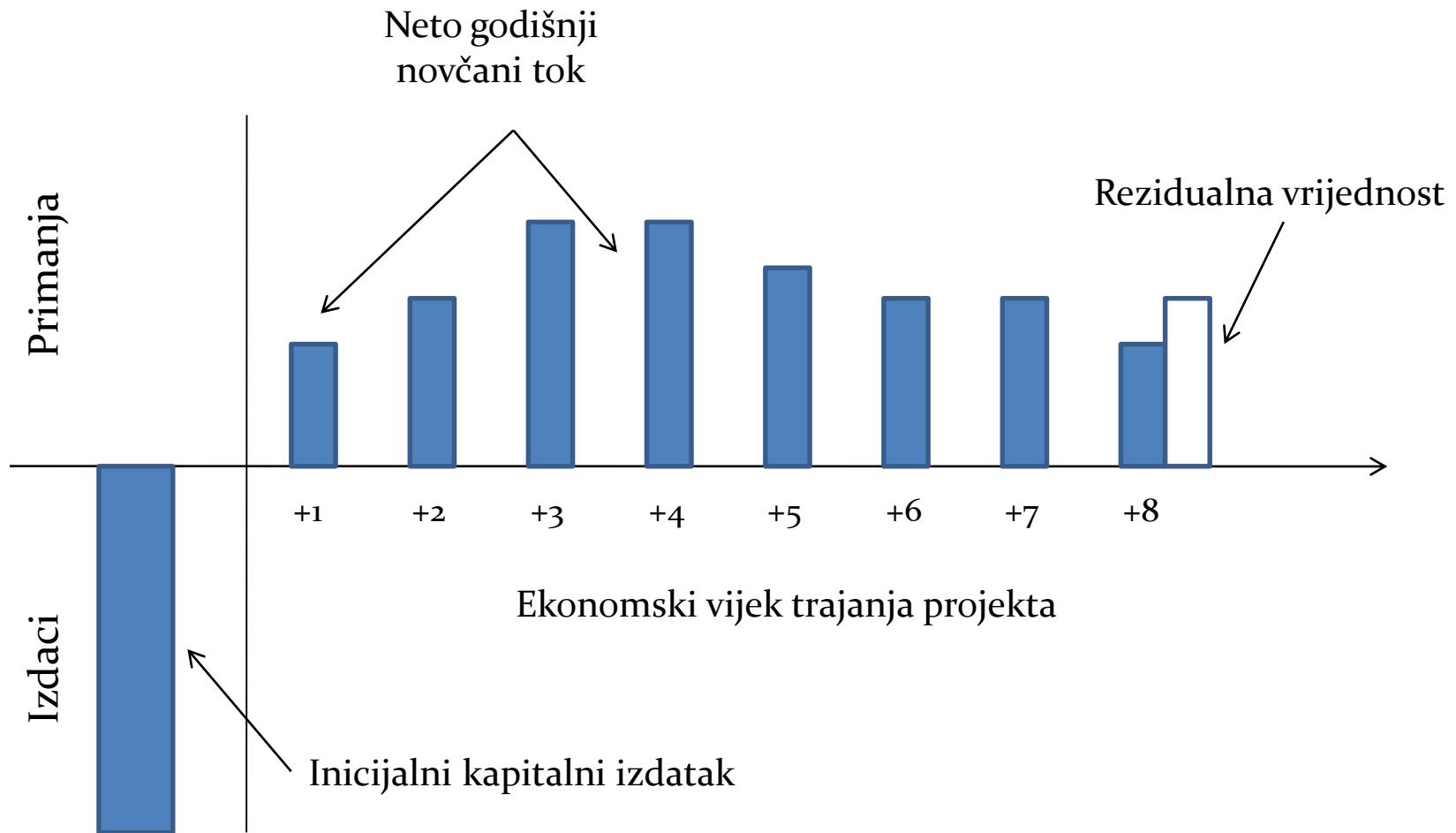
Projekt 2	1	2	3	4	5	Ukupno
Trošak	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000	-2,000	-10,000
Korist	1,000	2,000	4,000	4,000	4,000	15,000
Korist-trošak	-1,000	0	2,000	2,000	2,000	5,000

Odluka na osnovu neto sadašnje vrijednosti

Ako je *NSV* pozitivna, onda treba prihvatiti projekat.

Ako je *NSV* negativna, onda treba odbaciti projekat.

Neto sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova

Izračun neto sadašnje vrijednosti

Neto sadašnja vrednost

Projekat A:

$$NSV = -1000 + \frac{500}{(1+.10)^1} + \frac{400}{(1+.10)^2} + \frac{200}{(1+.10)^3} + \frac{200}{(1+.10)^4} + \frac{100}{(1+.10)^5} = \$134.08$$

Projekat B:

$$NSV = -1000 + \frac{100}{(1+.10)^1} + \frac{200}{(1+.10)^2} + \frac{200}{(1+.10)^3} + \frac{400}{(1+.10)^4} + \frac{700}{(1+.10)^5} = \$114.31$$

Metoda interne stope rentabilnosti

- Interna stopa rentabilnosti je diskontna stopa koja svodi neto novčane tokove projekta na vrijednost investicijskih troškova.
- Prag prihvatljivosti nekog projekta je kada je interna stopa profitabilnosti veća od troška kapitala projekta.

Metoda interne stope rentabilnosti

Interna stopa profitabilnosti projekta dobija se kroz niz pokušaja interpolacije kamatne stope kao u narednom primjeru:

Kamatna stopa	Neto sadašnja vrijednost
5%	67.249,75
10%	46.236,80
15%	30.120,69
20%	17.533,67
25%	7.538,90
30%	-518,18
35%	-7.103,29
40%	-17.116,54

Metoda perioda povrata

- Razdoblje povrata investicije je najmanji broj razdoblja (godina) u kojima će neto novčani tokovi biti veći od investicijskih troškova.
- Najjednostavniji kriterij financijskog odlučivanja.
- Ne uzima u obzir vremensku vrijednost novca.
- Favoriziranjem projekata s kraćim vremenom vraćanja investicijskih troškova smanjuje se rizik ulaganja.

Metoda perioda povrata

Primjer:

Godina	Neto novčani tok	Kumulativni neto novčani tok
0	-62.000	-62.000
1	21.600	-40.400
2	21.600	-18.800
3	21.600	2.800
4	21.600	24.400
5	21.600	46.000
6	21.600	67.600
7	27.600	92.200

Indeks profitabilnosti – računovodstvena stopa povrata

- Indeks profitabilnosti je omjer sadašnje vrijednosti neto novčanih tokova projekta i investicijskih troškova.
- Prag prihvatljivosti nekog projekta je kada je indeks profitabilnosti veći od jedan.

Primjer

- Izabrati između ponuđenih alternativa ako je procijenjeni diskontni faktor 10%

Godina	Projekat A	Projekat B
	Novčani tok	Novčani tok
0	\$-1000	\$-1000
1	500	100
2	400	200
3	200	200
4	200	400
5	100	700

HVALA NA PAŽNJI